

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzör
hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bővegydíj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

A milliók.

Az osztrákok győztek. Sikerült nekik a maguk vállairól évenként 5 millió terhet ledobni és rá rakni az élehetetlen magyarok vállaira.

Mit mondom? A telernövekedés 5 millió lenne, de csak úgy, ha nem emelkednének többé évről-évre a közösügyes költségek. Az elmúlt 32 év alatt azonban 60 százalékkal emelkedtek. Biztosra vehetjük, hogy ezentúl még inkább fognak emelkedni.

Akad már is olyan ember, a ki azzal kezdi az önámítást, hogy beledisputálja magába azt, hogy az ország új terhe csak 3¹/₂ millió forintba rug. Mintha a határvám 53 millió forint tiszta jövedelme, mely első sorban fordítatik a közös költségekre, nem lenne pénz, a mely a kiszabott arányban befolya az ország pénztárába, ha nem fordítanak első sorban az említett célra. Az mindegy, hogy melyik zsebéből fizet az ország, a vámbevétel is az ország pénze, csakugy, mint a félig tönkrement adófizetők véres verejtéke. Ha a vámbevételrel fizet az ország, nemcsak saját pénzével fizet, hanem tényleg az adózó polgárok pénzével, mert a fogyasztó fizeti meg a vámok összegét az árucikkek árában. Sőt tovább megyek: még az osztrákok adójának egy részét is a magyar fogyasztó fizeti meg, mert ők közvetítenek, ők nyereszkeskednek s az ő nyereségükért rájuk rótt adót is beszámítják az árucikk árába, melyet a magyar megfizet.

Óriási felelősséget vállaltak tehát magukra a kvótabizottság tagjai, midőn elfogadták az országnak ezt az új megterhelését, bár tudták és egész nyíltan bevallották, hogy ily mérvű kvótaemelést semmi adat sem igazolhat.

Óriási felelősséget vállalt magára a Széll-kormány is, a mely a bizottság határozatát sugalmazta és így Magyarországgal fizelteti meg az osztrák belviszonyoknak esetleges lecsendesülésének árát. Igaz, hogy könnyű felelősséget vállalni annak, kinek a háta mögött egy óriási többség ül. De van egy ítélőszék, a mely nem ismer többséget és a mely a legnagyobb többséggel, sőt százazrekkel és milliókkal szemben is kimondja ítéletét, a törvényszék — a lelkiismeret.

E bíróra hivatkozom mint magyar ember, mert épp úgy ismerem az ország köztalányosodási arányát Ausztriához mérten, mint azok, a kik szegény magyar hazánkra új 5 millió forint terhet róttak. Epp oly jól tudom, mint ők, hogy e vétkes könnyelműségnek semmi számbeli igazolása nincs és nem lehet.

Ha lenne, akkor meg kellene kövezni azokat a bizottságokat, a melyek hivatalosan közzétett adataikkal bizonyították be, hogy a magyar kvóta nem emelhető. E bizottságok az ország nevében nem mondtak volna az esetben igazat és tévutakon járva, a bizonytalanság kárait zudították volna minden ok nélkül az országra. De nem így volt, mert ők igazat mondtak.

Igenis, igazat mondtak és kötelességüket teljesítették mint magyar bizottságok, most pedig a politikai czélszerűségnek aldozták föl a magyar adózó polgár millióit.

„Politikai czélszerűség?” Ki meri ezt úgy becsülni meg mint egy árucikket, melynek ára évenként ötmillió forint.

„A dualizmusnak hozott áldozat?” Tehát azért, mert Ausztriában torzsalkodnak, mi fizetünk milliókat azért, hogy kibéküljenek?

Mélyen elszomorító az, hogy mennyire lesúlyedni már a magyar „czélszerűsködési” rendszer: mélyen megbotránkoztató az, hogy mennyire nem ismer már határt a magyar hátaak görnyedése!

A dualizmus mit tesz? Azt, hogy két állam van egy monarchiában: az egyik népesebb, gazdagabb és erősebb, mint a másik; a másik mi vagyunk: gyengébbek, kisebbek, szegényebbek.

De a mi államunk teste ép; mi nem nyeltünk el dinamit-pöltényeket úgy, mint az osztrákok; nem Magyarországot fenyegeti a szétrobbanás veszélye, hanem Ausztriát.

Ha Ausztria szétrobban, még pedig úgy, hogy a darabokra esett részek egymást gyűlölik, akkor Magyarország hatalmi aránya mindegyik szétrobbant részhez mérten nagyobb lesz, mint most; nagyobb lesz mint most — az együttes Ausztriához mérten.

Ha két félből az egyik felet kette osztom, az arány, mely ezelőtt olyan volt, mint például százhoz száz, olyanná fog válni, mint ötvenhez száz: ha négyfelé osztom, olyanná lesz, mint huszonöthöz száz.

Mi lennénk a száz, ők pedig a húszonöt. Ennek a lehetőségétől rettegnek azok, a kik az ország ügyeit intézik; és már a veszély hírére is tíz százalékkal emelik egy csapásra az ország terhes részesedését a közös költségekben.

Tudjuk, hogy az osztrák kényuralom (melynek elég esze volt arra, hogy az adózó magyar anyagot egészen tönkre ne tegye) a közös költségeknek 25 százalékát szedte be Magyarországból.

Akkor az adóztatási rendszer egyenlő volt és bár semmi esetre sem kedvezett a magyarnak, mégis a kényuralom nem akarván az adózó tőkeanyagot megtámadni, nem becsülte többre 25 százaléknál az ország teljesítési képességét, Ausztriához mérten.

Ezen idő óta haladtunk, de haladt Ausztria is; és van-e oly elfogult ember, a ki letagadná azt az elemi igazságot, hogy egy földmivelő-állam nem haladhat annyira, mint egy iparos-állam ugyanazon idő alatt?

Egy hold föld termőképessége minden befektetés és mivelesi tökély daczára, hamar eléri a legvégső határt, holott egy gyár termőképessége határtalan, ha van tőke és eladási piac.

Ezen általános igazsághoz a mi esetünkben még hozzájárul az, hogy 32 év óta a magyar mezőgazdaságot a csapások egész sorozata érte; a buza árának hanyatlása 1880. óta az összes buzatermesnek eladási értékében 2270 millió frt különbséget tett ki az ország kárára, a 70-es évek átlagos árát véve alapul.

Ugyanebben az időben az egész világon nagyot halad az ipar; s e haladás Ausztriában oly arányokat öltött, hogy a gőzmozdonyok ereje 63 százalék és 96 százalék közt váltakozva növekedett a különböző iparágak szerint.

Ha tehát a kényuralom által ránk rótt arány megfelelt a teljesítési képesség valódi mértékének, a mi valószínű, akkor most az igazi arány szükségszerűleg sokkal kisebb 25 százaléknál. Még akkor is sokkal kisebb lenne tényleg, ha más eredményt mutatnának a számítások, a melyek az egészen eltérővé lett államháztartási rendszer adataival csinálhatók lennének.

De ime, e számadások nem vétettek többé figyelembe; egyszerű alkuvá lett a tárgyalás, cigányvásárrá lett a bizottságok ülése: az nyer, a ki ügyesebb, a ki jobban rá tud ijeszteni a másikra, s a másik fizet.

Ilyen precedenst megalkotni nem lett volna szabad; kellett volna, hogy megtiltsa ezt a honszerlem és a hazáérdekei iránti pietás. Nincs olyan politikai czélszerűség, mely igazolhatná azt, hogy a törvény által kijelölt alapról lépjen egy országos bizottság s az alku sikamlós talajára tántorogjon át, csak azért, hogy engedhessen egy minden jogosultságot nélkülöző kapzsi követelésnek és módot nyújtson egy idegen ország tényezőinek arra, hogy a magyar milliókat mint martalékot dobhassák oda egy felbőszült birodalmi gyűlés lecsillapítására.

Kossuth Ferencz.

Debreczen, november 27.

[A horvát nuncium.

A horvát nunciumot a regnikolaris bizottság nem elnyelve küldte át a magyar regnikolaris bizottságnak. Ez ismét egy új és oly czélatos sértés, melynek irányát bosszantóan könnyen átértheti a magyar bizottság; de meg is várjuk tőle, hogy ugy viseli magát a törvénytelen sértés ellenében, a mint a szuverén Állam méltósága megkívánja és követeli.

Papp Elek beszéde,

melyet nov. 23-án intézett a földmiv. miniszterhez.*

P a p p Elek : T. ház ! (Halljuk ! Halljuk ! Mozgas és zaj balfelől. Elnök csenget.) Azt hiszem, hogy t. képviselőtársaim már értesültek a lapokban arról, hogy az osztrák kormány belügyminisztere elzárta a kőbányai sertéstelepet és az innen Ausztriába exportáltatni szokott hizott sertések bevitelét megtiltotta. Részemről nem tudom elképzelni, hogy akkor, midőn az állategészségügyi szerződés világosan megengedi azt, hogy sertésinket szabadon bevihessük Ausztriába, hogy lehet oly vakmerő az osztrák kormány, hogy hamis ürügyek kikeresésével czélatosan és szandékosan a szerződés kijátszására törekszik. Mindnyájan tudjuk, hogy Magyarország gazdaközönségének egyik legfőbb jövedelmi forrását a hizott sertéseknek Ausztriába és a külföldre való exportálása képezi. Azt is tudjuk, hogy a mai pénzügy világban és a jelenlegi kedvezőtlen viszonyok között kétszeres szükségünk van arra, hogy exportált sertésinkből némi jövedelmet szerezhessünk. (Ugy van ! a szélsőbalon.) Sokszorosán súlyosodik tehát reánk az osztrák kormány ezen jogtalan eljárása, annyi val is inkább, mert épen a jelenlegi időszak az, a melyben sertés kivitelünk a legélenkebb szokott lenni. (Ugy van ! Ugy van ! a szélsőbalon.) Nem lehet tehát felülni, hogy ugy a magam, miot az ország gazda közönségének érdekében s pártom megbízásából egy pár szóval felvilágosítást kérek a földm. miniszter urtól (Halljuk ! Halljuk !) a felmerült kérdések mihenallására vonatkozólag. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Jól tudjuk, hogy szept. közepén lépett életbe ugy osztrák részről, mint Magyarország részéről azon állategészségügyi egyezmény, a mely a könnyű sertések kivitelére vonatkozik. Azt is tuduk, hogy ezen állategészségügyi egyezmény egyik főcélja az volt, hogy a magyar közönséget az indokolatlan szekaturáktól és határelzárásoktól megóvjuk. Ezen egyezményről csak elismeréssel szólhatok, amennyiben egy nagyon fontos momentum foglaltatik benne, az t. i., hogy 120 kilóig terjedő súlyú sertéseknek kivitel is megengedi. Ez igen élénk forgalmat idézett elő, a mit az is mutat, hogy míg azelőtt hetenkint 6—700 darab sertés vitelt Kőbányáról Ausztriába, ezen új egyezmény életbelepte óta 2000-re emelkedett a heti kivitel mennyisége. A német sógorok csakhamar látták a Magyarországra nézve kedvező eredményt és azon kezdtek törni a fejüket, miképen hivatkozhat meg ezen rank nézve kedvezményes szerződésnek hatását.

Csakhamar, a mint tudni méltóztának, egész Ausztriában mozgalom is indult meg az iránt, hogy információ alapján az osztrákokat arra készítsék, hogy ne vásároljanak magyarországi származású sertést, hirtelre, hogy Magyarországból vett az Ausztriába a sertésvesz, holott jól tudjuk, hogy Ausztriában már nagyon rég dühög a sertésvesz. Míg e felett mozgalom indult meg köztük, történt az, hogy november 11-én 60 darab disznót szállított Kőbányáról egy kereskedő Bacs-Ujhelybe. A 60 darab disznó közül egy a három

napi utazás alatt megdöglött. Felbonczoltatván a disznó, konstataáltak, hogy szélhűdés következtében mult ki, tehát ragályos betegséget nem vitt oda, az 59 drb. disznót a sertéskereskedő beeresztette arra a szállásra, a melyben az ország különböző részeiből és Ausztriából is már több sertés volt elhelyezve. Konstataálva lett, hogy azon 59 drb. élő disznónak egyáltalában semmi neven nevezendő betegsége nem volt, 4—5 nap mulva történt, hogy az ott beszállított disznók közül 10 darabot levágot az illető kereskedő, hogy kicsibe elárulja a bécsi henteseknek. Ezen 10 drb. közül egy fertőzöttnek találtatott, a bécsi orvos által, a mely diagnózishoz a magyar orvos is hozzájárult és akkor azt az egy drb. sertést is elkobozták, a többiek egész egészeknek bizonyulván, eladattak. Ezzel egyidejűleg mintegy 1500 db disznó szállított fel Bécsbe, melyek tökéletesen egészségesek voltak. Az állatorvosoknak ez időben juttott az említett sertésre vonatkozó jelentése az osztrák kormányhoz. Erre a belügyminiszter csakhamar kapva kapott az alkalmon, hogy Magyarországnak a kivitelét mepcsapantsa és elrendelte Kőbányára, sőt Pestvármegyének 10 kilométernyi területére a zárt, azt hozván fel indokul, hogy tetten kapott Kőbányát, tehát az egyezés és rendelkezések értelmében neki joga van nemcsak Kőbányát elzárni, és körülötte 10 kilométernyire terjedőleg még a szomszéd viléket is.

T. Ház ! két körülmény van, a mit konstataálni kell, hogy érthető legyenek. Az egyik az, hogy tetten kapott-e Kőbányát, a másik pedig, hogy vajjon az a bacs-ujhelyi egy darab Kőbányáról szállított-e. — Hogy nem lett konstataálva, hogy Kőbányáról származott, azt mutatja az a körülmény, hogy a bécsiek részéről is csak állítva van, hiszen ott, abban a sertésszállásban, hol ez a disznó volt az ország minden részéről, sőt Ausztriából is voltak disznók, de az nem konstataáltatott, hogy az a 10 db azon 60 db disznó közül vágatott le, melyek Kőbányáról valók voltak. Tehát abból, hogy a bacs-ujhelyi sertéshizlalóban egy disznó kolerás lett, csak az következik józan ésszel, hogy Ausztriában s in pecie Bacs-Ujhelyen sertésvesz van. Ausztriát tehát el kell zárni, de nem az következik, hogy Kőbányát zárassék el, annyival is kevésbbé, mert — mint kiderült — Kőbányán három év óta egyetlenegy disznó sem hult el sertésveszben. — Most 33.000 sertés van Kőbányán és egyetlenegynek sincs semmi baja. Hát ez a panaszolt intézkedés az osztrák kormánynak, a legnagyobb perfidiával nyilvánvaló megsértése szerződésünknek és szandékos kijátszása ez a magyarországi rosszakaratu megrontása és megkárosítása czéljából történik. Ezt az állapotot egy percig sem szabad tűrni. És ime megis 16-ika óta ma már 23 át írjuk es mai napig sem történt érdemleges intézkedés arra nézve, hogy a kőbányai sertéstelep feloldassék a zár alól. Csupán annyit tudok, hogy a t. miniszter ur méltóztatott kollégáját megkeresni, hogy küldjön ide orvost annak konstataálására, hogy itt nincs baj. Az aztan az ő gusztusára van bízva, hogy majd decemberben, januáriusban vagy februáriusban vagy mikor neki tetszik, 40 nap leforgasa alatt, küldjön ide megbízottat.

Az eddigiekből itélve én tehát nagyon szerelmesnek, de rosszakaratunak is talalom az osztrákoknak velünk való elbánását. Nincs olyan kis dolog, a melyben ők irantunk való gyűlöletüket, megkárosítási szandékukat a legkifejezettebben ki ne tüntessék. Ezek után három körülményre hívom fel különösen a t. miniszter ur figyelmét. Az egyik az, hogy akadályozza meg, nem akarom mondani garázdalkodását az osztrákoknak ez irányban, csak azt, hogy ne osztrák miniszteriumtól függjön a kőbányai sertésforgalom, ne ő intézkedjen tetszése szerint arról, hogy megcsappanjon-e vagy szaporodjék-e a hizott sertések kiszállítása. A másik körülmény pedig az, hogy egy oly határozott és czélhoz vezető hatásos intézkedést igyekezzünk eszközölni, hogy ily természetű bajok ne fordulhassanak elő, a jelenlegi akadály pedig a leggyorsabban háríttassék el. De egyszersmind kérem, hogy engedessék

meg, hogy ha már felszólaltam, hogy e kérdésre vonatkozólag szerény véleményemet is elmondhasam és egy fontos körülményre felkérjem a miniszter ur b. figyelmét. (Halljuk ! Halljuk ! a szélsőbalon.)

Ez ideig ugy szólván Kőbánya által monopolisáltatott az egész Magyarország hizott sertéskereskedése és ebből azután az következik, hogy ha Kőbányán baj van, azt az egész ország megérzi. Nem lehet-e az oly életre való nagyobb városokat, mint Debreczen, Kécskemét, Pécs Szombathely stb. központjává tenni a sertéskereskedésnek, szóval az ország különböző helyein ilyen központokat teremteni. Akkor, hogy ha az egyik központon kiüt a vesz, a másik pótolhatja a forgalmat. Igen természetesen felhozhatja erre a t. miniszter ur azt, hogy ninesen annyi megbizható organuma, hogy vidéken is az ellenőrzés hatáso s a n, i g a z s a g o s a n és a tudománynak megfelelő módon eszközölthessék. Epurálni kell az állatorvosokat és a férjesét ki kell küszöbölni, csak a tiszta jellemű képzett egyének tartassanak meg. Azok, kik 700—800 frt evi fizetésből építöek, masirozzanak.

Részletebben nem kívánok e kérdéssel foglalkozni; ezeket is csupán szives megfigyelésére bízom a t. miniszter urnak, ismételt hangsulyozva, — hogy itt az ideje annak, hogy az egész ország disznótenyésztése érdekében d e c e n t r a l i z á l t a s s e k a sertéskereskedelem, a mely most Kőbányán összpontosul, Ezeket voltam bátor előadni. Tudom, hogy a t. miniszter ur tudja is, akarja is a magyar gazdáknek érdekét megvédeni; azt is tudom, velünk érzi a soknemű bajt, a melyben sínylödünk, de egyet nem tudok, mert nem látom, hogy ugyanis a bécsi kollégájával szemben, azt az erélyességet tudná és akarná-e kifejtteni, a mely szívvel és lélekkel törekszik a magyar gazdaközönség érdekében előmozdítására. Ezt az erélyességet kérem. Németországból tökéletesen ki vagyunk zárva; Ausztrián keresztül kellene Németországba is mennünk és ezt teljesen lehetetlenne tette az osztrák. Ezekből látható, mit érnek a szerződéseink. Azon szerződéseink, a melyekről oly fenn hirdettük, hogy előnyosok és a melyekre hivatkozunk, valahányszor a kvótát felemeljük, mondván: Mi ez a kvótafelemelés azokhoz az előnyökhöz képest, a melyeket bitzositunk a közgazdasági kiegyezéséssel! És mikor kenyértörésre kerül a sor, két szék között a pad alá esünk: a kvóta is fel van emelve, a disznó meg itthon marad! (Derültseg a szélsőbaloldalon.) Ezen állapotokba belé nem nyugodhatunk! Hová fordulhatunk orvólásért, ha nem a t. miniszter urhoz? (Igaz! ugy van! a szélsőbaloldalon) Kérem tehát a t. miniszter urat: nyilatkezzék megnyugtatóan. Öszintén és ne simogassa a német kollégáját, ki különben sem érdemli, hanem a hol módja van rá, üssön a körmére (Zajos derűtség. Felkiáltások; Halljuk az interpellációt!)

(Az elnöki széklet Tallian Béla foglalta e.)
Tóth János jegyző: (olvassa az interpellációt.)

Kérdés a földmiv.ügyi miniszter urhoz :
1. Minthogy az állategészségügyi egyezménynél az volt a czélja a kormánynak, hogy biztosítsa Magyarország állatforgalmát, s megvédje az országot az osztrák kormányzat folytonos vexatórius eljárásától, határelzárásától, kérem, akar-e és tud-e érvényt szerezni a miniszter ur ez állategészségügyi egyezménynek, és megtudja-e akadályozni — avagy megengedhetőnek találja, hogy az osztrák belügyminiszter dirigálja a magyar sertéskereskedelmet és hogy tetszése szerint szabályozza és csökkentse a magyar sertésnek Ausztriába való bevitelét.

2. Tehát szandékozik-e oly rendszabályokat életbe léptetni, a melyek állatkivitelünkre mert jogtalan csapásokat jövőben lehetlenné teszik, es legsürgősebben segíteni a most felmerült bajon es elhárítani a sertés kivitelünk czéljából jogtalanul emelt akadályokat, hogy Kőbányáról, a sertés kivitelnek útját ne állják az osztrákok.

3. Akar-e és szükségesnek látja-e oly irányban mozgalmat indítani és kezdeményező

* Külön és egész terjedelmében közöljük ezt az interpellációt és a reá adott miniszteri választ azért, mert a sertéshizlalás és kereskedés decentralizációja Debreczen és vidékét nagyon érdekli s mintegy figyelmeztetjük, hogy tegye meg a szükséges és sürgető lépéseket arra, hogy Debreczen okvetlenül egy vidéki pont legyen a sertésüzlet vitelére nézve.

intézkedéseket tenni, a sertéskereskedelmünk decentralizálására nézve, hogy ne egyedül Kőbányától függjön az ország ezen fontos jövedelmi forrása, hanem ha baj éri az egyik vidéken felállított telepet, teljesíthesse feladatát a másik. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

D a r á n y i Ignác földművelésügyi min.: T. ház! (Halljuk! halljuk!) Azt hiszem a t. ház helyeselni fogja, ha ez interpellációra azonnal válaszolok. (Helyeslés.) Tény, hogy november 11-én Kőbányán feladott 60 darab félhízott sertés szállított Bács-Ujhelyre, s megérkezésükkor a szállítmányban egy hulla volt, mely mint constatatott üdövizenyőben hült el. Folyó hó 16-án ezek közül levagtak 10-20 darabot, s ezek között egyen az ottani közegek sertésveszt állapítottak meg. Az is tény, hogy azon hulla belső részei bevitettek Bécsbe, fel lettek mutatva az oda kirendelt magyar állatorvosnak is és az azokon színén a sertésveszt constatálta. Én, a mint azon értesítést vettem, hogy az osztrák belügymin. ur ez alapon Kőbányát elzárta, röktön táviratban fordultam hozzá, s ő nekem azt felelte, hogy miután a sertésveszt constatatott nincs azon helyzetben, hogy ez idő szerint a zárlatot feloldja, de Bécsben való levágásra speciális engedélyeket a kőbányai export érdekében a legnagyobb készséggel szándékozik kiadni. Én a fölött, hogy az eljárás teljes jogszerűséggel történt-e végleges nyilatkozatot ma még nem tehetek, mert az osztrák kormánytól a bonczjegyzőkönyvet meg meg nem kaptam és az eset részletes körülményei még előttem felderítve nincsenek. Annyi tény, hogy az új állatforgalmi egyezmény szerint Magyarországra nézve korlátozásokat elrendelni az osztrák kormány jogosítva nincs, kivéve egy esetet, a tényleges behurcolást. Erre nézve minden állategészségügyi egyezmény egyformán intézkedik. Csak egy esetben volna joga az osztrák kormánynak a zárlatot a tényleges behurcolás nélkül is elrendelni: ha a keleti marhavész találna valamikor Magyarországon kiütni. Én miután a kőbányai állategészségügyi főnök azt jelentette, hogy Kőbánya vészmentes és ott 33.000 darab sertés között beteg nincs, kötelességemnek tartom felkérni az osztrák belügyminisztert, tekintesse meg Kőbányát saját közegeivel.

T h a l y Kálmán: Semmi közünk hozzá!

D a r á n y i Ignác földművelésügyi miniszter: Bocsnát, az a mi érdekünk is. Nekünk is van közünk Bécsben, a ki figyelemmel kíséri az ottani intézményeket. Ez a nemzetközi szerződésekben is foglaltatik.

Pl. Németsországban nem vagyunk oly államszövetségben, mint Ausztriával, és az állategészségügyi egyezményben mégis benne van, hogy kölcsönösen megtekinthetik a szakközegek a telepeket. Ez a nemzetközi forgalomban elfogadott dolog.

Azt mondja a t. képviselő ur, hogy mi garantáink van különösen a tekintetben, hogy nem lesz-e még januárban és februárban vagy még tovább is Kőbánya lezárva. E részben ma csak annyit mondok, hogy azon forgalmi megállapodásokban, melyek most már a szerződés jellegével bírnak, határozottan ki van mondva, hogy ha még konstatatott volna a vész, negyven napon túl egy járást egy területet a legrosszabb esetben sem lehet zárva tartani. A t. képviselő ur felhozta, hogy iparkodunk kell a sertés kereskedelmet decentralizálni. Ebben neki sok igeza van, és erre való tekintettel már a kiegyezési megállapodásokban van intézkedés ily külön hízótelepek felállítására. Én már jelenthetem a t. háznak, (Halljuk! Halljuk!) hogy pl. Barcsón ily hízó telep felállítatik és az osztrák kormánynyal annak felállítási módzatai tekintetében is a megegyezés már le tesült. Ily hízótelepek felállítására a kiegyezés által a mód meg van adva, de első sorban az érdekelt városoktól függ, hogy az állategészségügyi köveleményeknek minden tekintetben megfelelő ilyen telepeket létesítsenek, én azokat csak örömmel fogom fogadni, és a magam részéről minden módon előmozdítani szándékozom.

Felhozta a t. képviselő ur az állatorvosi

szolgálat hiányosságát. Megengedem, hogy sok ily inconvencia, visszásság van, de az is igaz, hogy a legtöbb nem az állami állatorvosoknál fordul elő. Nem tartom helyesnek, egy egész osztályt mintegy meggyanusítani, de talán nem is volt célja a t. képviselő urnak. Ha azt állítja, hogy a mi állatorvosi szolgálatunk javításra szorul, abban tökéletesen igaz van. Ezért szándékozom az állatorvosi szolgálat vállamosítását proponálni, (Helyeslés) reményelem, a t. képviselő ur engem akkor támogatni fog.

A t. képviselő urnak megnyugtatóan annyit mondhatok, hogy azon állatforgalmi megállapodások, melyek Ausztriával létesültek, szerződészerű jelleggel bírnak, és azokban intézményesen vannak védelmezve a mi jogaink. Én nekem fel kell tételzem, hogy az osztrák kormány azon megállapodásokat jóhiszeműen és teljes loyaltással szándékozik végrehajtani, ép oly jóhiszeműen és ép oly loyaltással, a mily loyaltással mi az osztrák árucikk szabad forgalmát Magyarországon megengedjük. Nekem tudomásom van arról, a mire a t. képviselő ur hivatkozott, hogy Ausztriában némely érdekkörök erősen izgatnak az állatforgalmi kiegyezés ellen és azt részben visszacsinalni, részben módosítani akarják. Én t. ház kijelentem, hogy az állatforgalmi megállapodások és azok változatlan fentartását a kormány a kiegyezés integráns alkatrészének tekinti. (Élénk helyeslés) és ennek fenntartása tekintetében azt a szilárdságot fogja tanusítani, melyet a t. ház, és az ország méltán megkövetelhet. Kérem ezen válaszatot méltóztatassék tudomásul venni. (Élénk helyeslés.)

Papp Elek: T. ház! Előre is kijelentem azt, hogy a t. miniszter ur válaszat tudomásul veszem. Mert ez egy ünnepélyes nyilatkozatot foglal magában, amely engem megnyugtató arra nézve, hogy ezen komoly államférfi nyilatkozatát be is fogja váltani s hogy Ausztriának visszaéléseit meg fogja akadályozni és az egyezményeknek teljes mértékben érvényt fog szerezni. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Két körülményt azonban ki kell emelnem. Az első az, a melyet magamra vonatkozólag szükségessé tartok fölemlíteni, t. i. távolról sem akarom én az állatorvosi intézményt egészben és nagyban gyanusítani, sem azoknak a tagjait bármily mértékben is kisebbiteni. De hogy sok javításra van szükség, az bizonyos, (Helyeslés a szélsőbaloldalon,) mert ki lehet mutatni, hogy éppen azok, kik egész önzérettel és büszkeséggel hivatkozhatnak lelkiismeretes és becsületes eljárásukra, szeretnek eltávolítani soraikból azokat, kik nem ütnek meg a mértéket.

T. Ház! Egyetlenegy hézag van a miniszterelnök ur előadásában és ha ezt összekötjük, akkor a kep tiszta; a miniszter ur által elismertett, hogy Kőbányán nincs sertésveszt, s hogy nem bizonyos, hogy a bécs-ujhelyi diszta kőbányai volt. Akkor világos, hogy az osztrák miniszter rossz akaráttal, a legnagyobb perfidiával járt el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

E l n ö k: Kérem a t. Házat tudomásul veszi-e a földművelésügyi miniszter ur válaszat. (Igen!) Kérem azokat a képviselő urnakat, a kik a válaszat tudomásul veszik, méltóztatassanak felállani. (Megtörténik.) A Ház a válaszat tudomásul veszi.

A háboru.

A burok ügye, ha a nagy hatalnak nem avatkoznak bele, hogy Anglia jogtalan erőszakosságát meggátolják, mielőtt Transzváit és Oranzst legyőzve szabadságától megfosztotta s gyarmatai szamat és roppant terjedelmét növelje — kezd mindinkább a szabad, vagy szabadságra törekvő népek ügyévé lenni s ezeket bevonja a tényleges részvételbe.

Az i r e k mennek a burok segítségére és pedig nem csupán külön egészségi csapatot, hanem fegyveres segítséget is visznek; a fokföldi burok sem titkolják többé transzváli és Oranzsi testvéreik iránti részvétüket, hanem nyíltan hozzájuk csatlakozva tényleg bizonyítják,

Győzelemről is szól még pedig angol távirat következőkben:

A »Times«-nek jelentik Mooi-Riverből 20-iki kellettel; Willowrange mellett, Escourt közelében heves ütközet folyt. A West-Yorkshire-zred és az East-Surey-zrad szuronyt szegezve, bevették a Brynhella-dombot, A burok a tüzéség segítségével visszaverték az angol sereg balszárnyát. Az angol hajoagyuk 11,000 yardnyírói nem voltak képesek az ellenség tüzelését viszonzni. Hildyard tábornok délen kiadta a parancsot az általános visszavonulásra. Escourt felé. Az angolok vesztesége három halott és négy sebesült volt.

Vigéczek.

— nov. 27.

Sok mindenféle kell manapság az embernek vigyaznia, sok mindenféle dolog és ember ellen kell magát megóvnia, nehogy tulajdonát az eszén és tehetségén, meg a jóhiszeműségén és — megcsalják.

Most már több időt tölt a gazda a házában, mint a szántóföldön és most kelnek utra az ágenek, bejárják az országot s fölkeresik a gazdaembert otthonában.

Azért írjuk ezeket, hogy vigyázzanak. Hiszen tudvalevő, hogy mily mérveket öltöttek e térn a visszaélések, például a rézfizetéses ügyletekben. Rengeteg sok a csalás, a melyeket az utazó agensek, a kereskedelmi ügynökök és utazók a tudatlan néppel elkövetnek.

Vannak esetek, hogy annak a szegény kisiparosnak vagy gazdának, a kit be tudnak fogni, rámeleg az első agyнемűje az »előnyös üzletre.« Egész existenciáikat tesznek tönkre, hitvány és silány árukert, melyekről csak később derül ki, hogy a kialakított vétel annak aliz egyharmadat érik meg. É a folyik országszerte az exekuczió, míg a törvénykezés tehetetlenül áll szemben e modern vagyoni kisajátítással, melyhez segéd kezét nyújtani köteles.

De nemcsak festett képekkel, vaszonnal, ruha szövetekkel, függönyökkel, és hasonló árucikkokkal és gazdasági gépekkel történik az a hallatlan sok üzérkedési becsapás. Most a biztosítási vigécz urak is százával lépik el az országot s kopogtatnak a gazdánál. Ezek mind igen sokat beszélnek és ígérnek még többet.

Ha már megpuhitottnak látja az áldozatát a vigécz, kivesz a zsebéből valami sűrű benyomott ívet, s addig beszél még a gazda fülebe, míg az oda nem biggyeuzti a nevet az írásra.

Ez azután okmány és bizonyító erőve bírónak ismeri el a törvényt.

Ily uton a vigyázatlan gazda megrendelt valamit, de az aláírásával megengedte, hogy esetleg egy gépet is küldjenek neki. Még meg sem kapta és már is be van az ára kebeleztve a házára, meg a földre. Sokkal később megjön a rozoga gép, a cséplőszerszám. Minden darabja más, mint a milyent megrendelt. De meg kell fizetni, mert ha nem fizetik meg, ott a pör s pörög a dob, a rossz gép megézi a házat és megeszi a földet is.

Ha butort, órát, vagy képet vesz a gazda a baj valamivel kisebb, mert az ilyen kis dolgok, csak a tehenet, ökröt vagy a lovakat szoktak felemészteni.

A biztosítási ügynökök által okozott károk azonban már vezedelmesebb természetűek. Mert a tüzkár biztosításnál nemcsak a befizetett összeget veszthetjük el, hanem igen gyakran megeshetik az is, hogy tűz esetén a kellő óvatosság hiánya folytán kárunk megtérítése is elmarad.

Ilyen esetekben a kár megtérítése helyett aztán veszedelmes pert sóznak a nyakunkba és az ilyen perek rendszeren azt is elviszik, mit a tüzkár megkimélt.

A vigéczek, ügynökök és kereskedelmi utazók mar utra készülnek és nemsokára vendégeitek lesznek. Tehát vigyázzatok!

A beszéd meghallgatása nem igen lesz ártalmára a gazdának, de a megrendeléssel,

az üzletkötéssel és különösen az aláírással fukarkodjauak, mert ezekben az irásokban nagyon is sok a furfang és azokban a gazda esze nem tud eligazodni.

Ha a törvényhozás komolyan akarja azt, hogy az ily vevő tényleg igénybe is vehesse a neki törvényileg biztosított jogokat, akkor ki kell mondani azt, hogy ezekből az ügyletekből eredő keresetekben a bírói illetőséget feltétlenül és kivétel nélkül az alperes lakhelye állapítja meg.

Megirtuk ezeket ma, hogy óva intsük a gazdákat és kisiparosokat az országbar a vigé-
czektől, mert azok sok bajt sok veszedelmet hoztak már a népre!

Egy igazi magyar gentry.

— Vamossy Istvan életéből.

Debreczen, nov. 27.

Debreczenben mindenki ismerte azt az öreg urat, kit a nyári és tavaszi hónapokban kerekesszékekben tolt egy markos szolga ke-
resztül a korszón a Bika kávéház elé. Ez a kerekesszék, de meg az öreg ur érdekes arca magára vont a járókélok figyelmét s a ki ismerte megmondta, hogy ez Vamossy Istvan hajdanában dúsgazdag földbirtokos s most vagyona romjaiból élő ember, ki a 70-es években ismert alakja volt a magyar társas életnek.

Ismerősei, kik számtalan nemes tulajdonságáért becsülték ez öreg urat, tegnap megdöbbenve hallották, hogy többé nem lesz látható a kerekesszék, az érdekes arc, mert Vamossy Istvan szombat delután Debreczen város közpörházából nehány ismerős és rokonoktól kísérve kivitték a temetőbe s a családi sírboltba helyezték el ősei mellé.

A viharos, eseményekben gazdag életét bezárta a végzet akkor, mikor az öreg ur legjobban bizott a felgyógyulásban s terveket készített a jövőre.

Vamossy István élete sokkal érdekesebb semhogy ne tartanánk szükségesnek abból egyet-mást feljegyezni.

Egész életében typusa volt a gavaller embernek. Előkelő családú származott. Atyja főjegyzője majd szenatora volt Debreczen városának, s tekintélyes vagyont hagyott maga után.

Mikor Vamossy örökségét közébe vette egy oldalági rokon hagyományával együtt birtokosa volt 300.000 forintnak. A nagy vagyonból természetesen urasan élt. Sokat utazott, Pesten legelőkelőbb társaságokban forgott, s mint a legtöbb magyar gentry előtt, úgy előtte sem volt a pénznek becsé, értéke. Tárcaja nyitva állott szegénynek, barátoknak, idegeneknek egyaránt.

Nagy műpartoló volt. Különösen a régiségeket szerette, s a budapesti nemzeti múzeum néhány értékes magyar reliquat az ő bék-züségéből valhat magáénak. Lakásán különben még a legutolsó időkben is nagyon sok becses ereklye volt, melyet büszkeséggel mutogatott látogatóinak.

Ha megtehetett valami régiség, kész volt ezeket fizetni érte, csak birtokába jusson. Ez es a költséges élet természetesen zilaltá tették anyagi viszonyait; a melyet azután rendezni sem lehetett.

Vamossy ezzel nem sokat törődött. — ezentul is gavaleroson költött, legfeljebb kevesebb pénzt adott ki a régiségekre. (Ismerősei különben azt is beszélk, hogy drága áron szerezte meg a 70-es évek végén azt a pallost mellyel a bakó Bees-Ujhelyen Nadasdy es Frangepán fejét levágta. A pallost azután a nemzeti múzeumnak ajándékozta.)

Mikor már vagyonának csak romjai voltak, egyik rokonától Vamossy Danieltől ki Hamburgban lakott s akinek kertjében van eltemetve Beóthy Ödön, tekintélyes összeget örökölt.

Az uri életre ezentul ismét volt pénz. Élt is a hogy gazdag ember tud es szeret élni. Eunek a következménye volt, hogy ismét zilalt anyagi viszonyok közé jutott, úgy, hogy kénytelen volt Debreczenben telepedni meg.

A városból azutan haláláig ki sem mozgult. Ismeretséget nem igen kötött, visszavonult életet élt emlékeivel.

Bizalmasabb emberei, ha felkeresték, szívesen elársalgot velök. Ilyenkor mindig mondogatta, hogy az ő sorsa milyen különös. Kétszer ment tönkre, de még tolyton reménye van, hogy ujra nagy összeghez jut.

Egyik unokabátyja Amerikában élt. (Jowa) államban család nélkül. Hatalmas gyártelep ura, s vagyona örökös hiányában reá száll,

És ha a halál ki nem szóitja az élők sorából, valószínűleg harmadszor is dúsgazdag ember lesz.

Egy fiatal ember, ki beteg agyánál gyakran meglátogatta Vamossyt, beszélt e sorok írójának, hogy az öreg az utolsó pillanatig beszélt örökségéről. Sőt végrendeletet is készített, a melyben négy iv oldalon rendelkezik róla. A végrendeletet azonban sem maga, sem tanuk nem irták alá.

A befejezést azzal halasztgatta az öreg ur, hogy majd a jobban lesz, elkészíti.

Pénteken este azonban kiszenvedett. Így a végrendeletnek kevés értéke van még abban az esetben is, ha az örökség tényleg megnyitana.

Nemes szívre vall, hogy végrendelete szerint összes vagyonát es a varandóságot jótékony célra akarta hagyni.

Tekintélyes öszüggel emlékezett meg a benne az egyetemről konviktusokról a vidéki hírlapírók nyugdíjintézetéről, az árvaházról s még több humános intézményéről.

Természetes, hogy végrendelete érvénytelenségénél fogva hagyományai sem érvényesek.

Egyik távoli rokona azonban egész határozottan állítja, hogy dr. L . . . ch hamburgi ügyvéd már érintkezésben lépett a hagyaték átvételét illetőleg, mert az örökség már megnyit.

Ezzel azonban az öreg Vamossy már nem törődik. Változatos, mozgalmas életének 63-ik évében elköltözött a földről rokonaihoz, kik már régen alusszák örök álmukat az akaczos czeled-utczai temető kriptájában.

Tisztában volt azzal életében, hogy elfeledi őt is mint annyi más a világ s talán azért is hunyt el olyan csendesen a kórház egyik szobájában, hogy csak igen kevesen vettek róla tudomást.

Érdekes élete mindenesetre megérdemli a visszaemlékezést, hiszen egyike volt az azoknak a gavalier magyar uraknak, kiket ma már ritkaság számban sem találunk a mi modern korunkban a 19-ik század utolsó előtti évében.

(— la.)

H I R E K.

* **Lapunk mai számából** anyaghalmoz miatt a tárca rovat kiszorult. Helyette a hírek után közöljük Gotier Lajos elbeszélését, mely a most megjelent Busuló Gentry című kötetből való.

* **Ülés a város házában.** Ma délelőtt a városhaza nagy tanácstermében Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöklété alatt teljes tanácsülés volt, melyen a közgyűlés tárgysorozatát készítették elő.

* **A szabadság-szobor-bizottság** ülést tartott tegnap délelőtt a Csokonai szobában, melyen jelen voltak Komlóssy Arthur elnök, Dr. Benedek János jegyző, Vécsey Imre, Roncsik Lajos, Szilágyi Károly, Szepessy Gusztáv Balogh Imre és Bartha Mor. Az ülés foglalkozott a régi honvéd emlék helyén es helyébe felállítandó szabadság-szobor ügyével, melyre a város tudvalevőleg 14 ezer forintot szavazott meg, a mely epügy két év alatt fog kiadani. Kimondotta az ülés, hogy ezen összeg nevelésére társadalmi akciózt is indít: s a szoborra vonatkozólag ez év végéig véleményes jelentést illetve javaslatot terjeszt a városi tanács elé,

melynek kidolgozásával Komlóssy Arthur és dr. Benedek János bizattak meg. Az addigi jegyzőkönyvek hitelesítésére Szepessy Gusztáv és Szilágyi Károly fölkértek.

* **A mentésügy Debreczenben.** A belügy minisztériumban a mentés ügyének országos szervezése érdekében tudvalevőleg a mult héten értekezlet volt, amelyen részt vett Szikszay debreczeni tűzoltó főparancsnok is. Az értekezleten határozatba ment hogy ezt a fontos ügyet az ország nagyobb városaiiban fekarolják, s a mentőegységek működésüket már a jövő évben megkezdik. Debreczenben e célra a tűzoltóságot fogják kiképezni. Ha tehát ezután baleset, vagy más szerencsétlenség történik, a teljes kiképzés napjától számítva az első segélyt a tűzoltókból alakult mentő csapat fogja nyújtani. — A szükséges kellékek beszerzésére valószínűleg a város fog bizonyos összeget kiutalványozni. Kívánatos volna hogy ha az eszmetestet őt, miszerint a város közönsége anyagi támogatásába reszesítse a mentőket, kik a legszebb embarbarati kötelesség teljesítésén buzgólkodnak. A tűzoltók közül különben egy évvel ezelőtt már kiképeztek egy csapatot a sérülések sebesültek számára való első segélynyújtásban. Képzettségüket azonban ez ideig nem volt alkalmuk bebizonyítani. Hiszük különben, hogy Debreczen közönsége rokonszenvesen fogadja az eszmét, hiszen ki nem ismerné a budapesti önkéntes mentőegylet jelentőségét: „Mindnyájunkat érhet baleset.”

* **A főiskolai tanárok banketje.** Szombaton este abból az alkalmából, hogy három főiskolai tanárt igtattak be ünnepélyesen állásukba a főiskola tanárkara vesorát rendezett az „Angol Királynő” külön termében. A banketten megjelentek Kis Áron püspök, gróf Dégenfeld József főgondnok főrendiházi tagok, a tanári kar teljes számmal. A banketten még egyszer ovációkban reszesítették az új tanárokat. Toasztookban természetesen nem volt hiány. Éltették ősz püspökünket Kis Áront a főgondnokot stb. stb. A joghallgató ifjuság részéről tiszteben eltette a tanári kart Kúcsy Béla joghallgató, a hittanhallgatók részéről pedig Bagaméry Karoly főiskolai szenior. A kedélyes összejöve el éjfélt után ért véget.

* **A debreceni gazdasági akadémia a párisi világkiállításon.** A debreceni m. kir. gazd. tanint. igazgatósága szíves tudomására hozza a város közönségének, hogy a párisi kiállításra szant tárgyakat a gazd. tanint. olvasó termében kiállította oly célból, hogy azokat az érdeklődő közönség megtekinthesse. A kiállítás nov. 29-től dec. 4-ig minden nap d. e. 9—12-ig és d. u. 2—4-ig megtekinthető.

* **A Zion debreceni betegsegélyző egyet** december hó 30-án a Margit fürdő dísztermében tartandó táncvigalma iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Az előjáróság legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy a tagok iránti előzékenységből saját kezelésben halat rendel es ezen célból felkér egy nő bizottságot, amely a hal elkészítésére es fel-szolgalására feügyel. A mulatság mennél érdekesebbé tételére nagy gondot fordít a rendezőség.

* **A jelen héti bünügyi végtárgyalások** a következő sorrendben tartatnak meg: November hó 28-án Kedden Varga Sándor ellen, halált okozott testi sertésért, Szivos Gábor ellen, lopás büntetvéért, id. Tari Imre ellen, maganokirat hamisítás büntetvéért. Nagy István es társa ellen, lopás büntetvéért.

November hó 29-én szerdán. Baranyi (Kalmár) Erzsébet ellen hatóság elleni erő-

szakért Lázár Lajos s társa ellen, sikkasztás vétségért. Vas János ellen, gond. okozott súlyos testi sértésért.

November hó 30-án csütörtökön. Kósa Géza ellen, magán és közokirat hamisításért. Rózsa Istvánné s társa ellen, súlyos testi sértés büntetéseért. Fony Anna ellen, lopás büntetéseért. Kovács P. l s társa ellen.

Deczember hó 1-én, pénteken: Márzon János ellen s. t. s. büntetéseért. Szűts István ellen lopás büntetéseért. Szabó (Virág) Kálmán s társa ellen lopás büntetéseért. Győri Miklós ellen közokirat hamisításáért. Balogh Imre ellen más vagyona megrongalásáért. Szűcs Miklós ellen lopás büntetéseért. Sas József ellen család vétségéért. Ugyanaznap ítélelhirdetések lesznek.

Dec. 2-án, : Balogh Imre s társa ellen lopás büntetéseért. Belényesi Sándorné s társa ellen, súlyos testi sértés büntetéseért. J. néi Sándor s társa ellen, orgazdaság büntetéseért. Tóth Simon ellen, gond. okoz. súlyos testi sértésért. Somogyi Bertalan ellen, sikkasztás vétsége. Lenárd Imre ellen, lopás büntetése. Karika Lajos ellen sikkasztás vétségéért.

* **Talált csontváz és régiségek.** A h. bősörményi határon a Somosy Béla polgármester birtokán a telekfeldön s a hadhazi határszélen, a Hadház határszéli Kis-Nyerges halomhoz mintegy 300 öl távolságban egy homok halmot rigoliroztatott a tulajdonos, mely halom 122 m. tengerszin feletti magassággal bír. F. hó 18-án ttt a következő érdekes ókori lelet találtatott és pedig a föld felszínétől lefelé 90 cm. mélységben: Délről éjszaknak egy emberi csontváz feküdt, a fedélre, a láb és a kéz csontjai. — A láb végénél zablá és két kengyelvas, továbbá bronz disziések, bizonyára a kantárról. A bal kar végig nyult a csontváz mellett, a jobb kar keresztül a mellcsonton, a jobb kéz-csuklón bronz karperecz, a nyakon 4 szem borsó nagyságu fehér gyöngyem a derékon bronz gombok bizonyára az öőről. A méretek kicsinyek, bizonyára női csontvázról van szó. Az antropológusok és régészek előtt érdekes ez a lelet. Érdemes volna a halmon ásásokat végezletni.

* **Nőegyleti értekezlet a farsangi vigestély ügyében.** A helybeli jótékony nőegylet a januar hó első felében rendezendő farsangi vigestély ügyében f. hó 29-én azaz szerdán d. u. 3 órakor értekezletet tart. Ez alkalomból lakásomon, mint az értekezlet színhelyén, nemcsak a nőegylet t. tagjait, hanem városunknak mindazon urhölgyeit a legszívesebben látom s kérem is, hogy keressenek fel, a kik az estély iránt bármiképen érdeklődnek. E kérelem szolgáljoe mindenkinek meghívául Debreczen, 1899, nov 26. Veressné Szatmáry Teréz.

* **A hova a törvényszék keze nem ér el.** Előre kijelentjük, hogy nem tendenciózusan, hanem csak érdekességénél fogva közöljük a «Törvényszéki és Rendőri Ujság egyik legutóbbi számának ujdonságát, mely debreczeni olvasóinkat közelről érdekli. Annak idején ugyanis megemlítettük, hogy egy jeles készültsgű fiatal róm. kath. lelkész Amerikába megy. A debreczeni kath. templomban tartotta meg bucsu-beszédét s már vagy egy hónapja el is foglalta állását. — Ez a fiatal lelkész Kovács Kálmán debreczeni ifju, kiródi a nevezett ujságban a következő ujdonságot olvastuk. Közöljük azt a nélkül, hogy vagy hozzátennénk, vagy elvonnánk belőle valamit.

«Körözött katolikus pap. A kecskeméti törvényszék egy nem mindennapi körözést juttatott át a rendőrséghez. Egy katolikus papot körözött. A körlevél így szól:

«Hamis vádaskodásra való fölbujtás-aj

vádolt Kovács Kálmán, r. kath. segédlelkész ellen kitűzött föltárgyalás, vádlottnak ismeretlen helyre való távozása miatt megtárgyalható nem volt, a miért is nevezett országzerte körözendő. Fölkéretnek az összes hazai hatóságok, hogy nevezett saját hataskörük területén nyomoztatni és föltárgyalása esetén alulirt törvényszék elallítani sziveskedjenek. Kovács Kálmán, róm. kath. segédlelkész, magas nyulánk természetű, barna haju és szemű. Különös ismertető jele: himnlóhelyes. A kecskeméti kir. törvényszék.»

Kovács Kálmánt egyhamar aligha állítják elő, mert jelenleg Amerikában van, a hol egy New-Yorkt mellet levő magyar településében van.

* **Az ujságírás.** Talán egy foglalkozásban sem találkozunk annyi különféle tehetséggel, és jellemmel, mint az ujságírás terén, ahol koronás föktől a szocialista demagogig mindenféle népség találkozik. Ne nevezük meg mindazokat, akik ujságírói tollat forgatnak, akár életfoglalkozásból, akár húságból, akár önzésből, akár a közjogért stb. Nevezük meg a koronás ujságírókat Oszkár svéd királyt.

Koronás ujságírók. Oszkár svéd a kinek az a hira, hogy nagyon teheséges költő. De azt már kevés ember tudja, hogy a svéd király mint ujságíró is működik és pedig nem közönséges sikerrel. Három szokholmi ujságnak munkatársa Oszkár király, a ki igen sürűn ír cikkeket, valahányszor valamelyik ujság megtamadj a kormányt és nagyon ért ahhoz, hogyau kell országa érdekét megvédelőzni. Az egyik stokholmi ujság nem régen cikket közölt, mely a király személye ellen irányult. Az ujság kiadójaat nemsokára a királyhoz rendelték a ki ezt mondta neki

— Ön a lapjában megtamadott engem, ime, atadom a feleletet. Nemely része, a mint látni fogja, egyenesen az ön személye ellen irányult, de erre a vágásra rászolgált. A kivánságom az, hogy a mit irtam, változtatás nélkül jelenjen meg.

— Isten neki, legyen, felelte a kiadó. An már annyi embernek megmondtam az igazat, hogy nem art, ha az én fejemet is is megmossak.

Egy másik már nem felséges, hanem fenéges ujságíró a m a n c h e s t e r i herczeg, a ki nem régen szoros összeköttetésbe lépett a now-yorki ujsággal, melynek tulajdonosa H e a r s t, ismert miliomos és ezüstbánya tulajdonos. A herczeg arra kötelezte magát, hogy csevegést fog irtani angol s különösen a londoni társaságról, a miért het-nkiot e z e r d o l l á r t kap. Ha így lehetne az ujságírás meg élet is, mert ezer dollarból heteként meg is lehet élni.

* **Elítelt kereskedő.** A debreczeni kir. törvényszék ma mondott ítéletet Schwartz Izsó kereskedő ügyében ki hamis bukás miatt került a vádlottak padjára. A törvényszék elnöke dr. Széőke István volt a vádhatóságot dr. Nagy László alügyész képviselte. A védelem meghallgatása után a törvényszék enyhe büntetéssel sújtotta Schwartz Izsót amennyiben 10 frt penzbírságra ítélte.

* **Jótékonycélú halestély.** A »Bikur-Cholim« debreczeni betegsegélyző egylet f. 1899 deczember hó 3-án esti 7 órakor saját pénztárá javára a »Föhner« szálloda ettermében a helybeli kántor és énekkara közreműködése mellett jó t é k o n y c z é l u h a l e s t é l y t rendez, a melyre a meghívók már kibocsátattak. Remélhető, hogy a választmánynak a szent ezél elérésére irányuló törekvésének a legjobb eredménye lesz.

x **Zeneestély** tartatik ma este a Corsó Lávéházban Magyarai testvérek zenekara által.

ÜZLETI KONYVEK rendkívül **dus választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szemben.**

Színház.

Epizód

a szombaton és vasarnap este, bérletszünetben ismételt S u l a m i t h előadásához.

S u l a m i t h!... Az egyetlen ó testamentomi költészeti darab, az »Énekek-ének«-ben a szerelmi ideal neve; nem csuda, hogy kedvelt névvé lett a raeiben. s nem csuda hogy a mai napság színrehozott zsidó dalműben, címszerepet játszó személylyé alakult s Debreczennek is minden ajkról hallható ujdonságává lett, bár ha a bérletszünetek sorsa szerint, meglátzott most is, hogy a támlásszék-k közönsége. — például szombaton este, sürűbb is lehetett volna.

A darab eredet, szöveg, dal, díszlet és előadás tekintetében az első este után már annyira tárgyalva — mondhatnám, kimerítve volt, hogy további színházi referenseknek már e téren alig valami, legfeljebb tartózat jutott. A mostani hozzászólást is tehát ilyenek tekintse az olvasó, amidőn e címet látva, önkénytelenül is azt kérdi magában: mit lehet még erről írni?

Alig valamit... De ennek kapcsában mégis sokat.

Ugy látszik, hogy amidőn ez a »Z s i d ó d a l m ű« meghódította a dalmű előadások kedvelőit: a bírálók önkénytelenül azon behatás alatt állottak, ami ennek a dalműnek, a modern dalművek lármás hanglép szóeli természetellenes, tulfeszítő sajátágától eltérő, egyszerű, majdnem vallásos ihletet érzékeltető összhangzatos szépsége.

Keresik a szöveg és a dalszerzőt. Megtalálják mindeniket egy-egy zsidóban; amaz G o l d f a d e u Davidban, emezt D a v i d s o h n Emanuelben; de azt nem érzik, legalább is nem mondják ki, hogy ilyen genre-jü dalművet csakis zsidó irtat, a kinek vallásos ihlete megvan s aki ennek taplálékát a nemzeti multnak, az egy Jehova iranti, a Morijah balmán felépített templomában összpontosított kultusz emlékéből meríti.

Ez a kultusz tudvalevőleg énekes zenében magaslott ki. Ezért a zsidó istentisztelet — azt lehet mondani — egy nagyszerű templomi d a l m ű előadás volt; ahonnan átörökölte a keresztyénség is, a felekezetek különfelesége szerint a zenés misét, a művészi vagy egyszerű énekes istentiszteletet... a modern világi színművészet pedig felvitte az operában, tárgyait kiterjesztve, a színpadra. Mert nem állítunk bihetetlen dolgot, ha midőn a dalmű-előadások ósanyját keressük, ezt a zsidó Jehova kultusz proto-typusában, énekes zenéjében, vagy zenés énekesi módjában találjuk meg.

Nem kell e tekintetben nagyobb bizonyosságra mutatnunk, mint a háromezer éves, ma is vallásos kegyeletben levő, és örökéletűnek tartható, mert örök szépségekkel bíró z s o l t á r o k r a, melyek ugyan Dávid király nevével viselik, de ki ne tudná aki valaha a biblia ó-szövegi részt olvasta, tudnia kell, hogy azokat nem mind a koronás költő irta, hanem többen s az ó korát megelőzők és utána következők irták: M ó z e s, Salamon, aztán A s a f, K ó r á h fia, Ezrahias-Hémán, E z r a h i t a Ethán, ezek mind annyian templomi karmesterek a náluk s korukban a zene feltaláló J u b á l t ó l, hasznalatban levő és talán önmaguk-találta vonós, fuvó, verő s zeneszerekre — A l a m o t h, A l m u t h-L a b b e n, — G i t t i t h, H i g g a i o n, M a k h a l á t h, N e k h i l o t h, N e g i n o t h, S e m i n i t h, S i g g a j o n — alkalmazták, a melyek mi előttünk ma talán nem ismeretések, de a miket a biblia-magy-ritó a mi zeneszerenk nevével fordít: dob, sip, lant, hegedű, czimbalom, kürt, trombita, kintorna, orgonaxak stb.

A zene- és énekművészet fejlődésére, vagy fejlődésének történetére nézve örökös kar, hogy a zsidó istentisztelet ama módja a jeruzsálm-i templom romlása — illetve a zsidó nemzet szétszórataása után, nem maradt abban a zenével összekötetés által művészi magyszerűségében hára; de azt kell tartanunk, hogy a mai énekesi modor nagyon közel áll ama régihez, leginkább a nemzeti vesztesség fájdalom alatt változott oly meghatóan remény-

kedővé, esdővé, majdnem kizárva magából a vig elemet.

Ennek a bizonyítására talán felhozhatjuk, hogy a zsidók ma is nagyon megvalasztják előnéklőiket s ezek fíról-fíra, nemzedekről-nemzedékre megőrizhették, áfőrkíthették az őse néklési módot. A zenében pedig tudjuk, mily kitűnőségek emelkednek ki a zsidók közül.

A zsidó tárgy operák mindannyiában van bizonyos reflexió arra a tipikus ének-módra. A S u l a m i t h zsidó dalmű pedig — azt lehet mondani — egészen ily alkotás szövegben és zenében; s a kit meghatott s kit né hatna meg? . . . önkénytelenül a zsidó vallásos ének-művészet kultuszába lép.

Én, a kinek az egészről már alig — van mit mondanom, csak a reám tett rézletes h tásról számolok be.

Kiváló képnék mondjom díszben a második képet, amely egy e t n o g r a p h i a i i s m e r t e t e s i s azon korból, mikor még a Makkabik hőskora s az önálló Nemzet dicsősége a maga mivoltában nyilatkozhatott, amelyből sohasem hiányzott a zsidó jelleghez váthatlanul tartozó vallásos elem, mivel különben is az állam theokratiai-szerkezet volt.

De legkimagaslóbb fénypontra kell tekintenem az egészben a 3-ik képet. Ebben van is a drámai forduló pont s az erkölcsi tartalom, az apai és anyai és anyai veszteség nagy küzdő fenséges fájdalma; a csapás okát kutató apaviziójában megjelen Sulamith, a vadmaeska, a ku', — az eskü tanui — melyek a gyermekek vesztét okozzák, tehát az eskü emléke; az elhatározás: visszatérni Sulamithoz, Absolon Abigail iránti szerelmének lekötő ereje ellenére is; Abigail lemondása. Sohasem láttam ennél szinpadon meghatóbb és t ö k é l e t e s e b b e n megjárt jelenetet. — A mellék-személyek: a barátok, barátok, a gyászba öltözött sirató asszonyok a papok nem staffage itt, hanem a kik gyászmelódia es csendes zokogásban tolmácsolják azt, hogy igenis odatartoznak, részvétőkkel ahoz a mérhetlen fájdalomhoz, ahoz a zsákba öltözött férjes özvegyhez, a ki maga marad gyermekeit örökre gyászolva.

Derék alkotás a 4-ik kép is, mely az elhagyott, de szerelméhez hű Sulamith keserűt mutatja be. E képnben van az egész mű komoly menetétől elterő komikum: a kérők tolatkodó dicsekvése, de a melyet mind meghiusít Sulamith örülség-színlelésig menő határozott ragaszkodása egyetlen szerelméhez, Absolon iránt, mely végre a vízszontalalkozás elragadó boldogságában m gis nyeri jutalmát.

Az előadás is csak e képnben von magára némi bírálatot azzal, hogy a kérők és kisérők Sulamith őrgöngési hos-zas jelenete alatt, ugy szőlván közönyös nézőkként vagyis minden a jelenet hatásának átérzését bizonyító kifejezés nélkül állanak. No meg az előadást illetőleg meg, mintha az első képnben az Absolon dala kezdetén a zene nem vágna össze a dallammal.

Szinte szeretőnk látni az 5-dik képnben ismét azt a díszet, mely a 2-ik képnben Absolon és Abigail egybekelését teszi látványossá. De hat nem Jeruzsálemben, hanem csak Betlehemben vagyunk, s talán inkább is ilik így a veszteséget érző Absolonhoz s az egyszerűbb s szerelme kielégítésében mindent feltaláló Sulamith-hoz.

As egész mű alkotásában csak a szöveg szerzőjének azt az első képnben észlelhető kis tévedést jegyzem meg, hogy a Jeruzsálem és Betlehem közzé vadszikkás, tévesztő pusztát helyez, holott ezt a főváros közelsége feltévesztésként sem enged meg, ha arra nem fektetünk is sulyt, hogy B e t h l e u neve kenyérház — a melyet E f r a t á n a k is — termékeny — neveztek, tehát művelt, nepes és járt vidékkel bírt — a tévesztő pusztá lehetőségét is kizárja . . . a szerzőnek tehát nem a főváros déli közvetlen szomszédságából — hanem másunnan például a Jordánon túlról vagy a Holttenger part vidéki pusztaságról kellett volna a bucsujáró karavánt Jeruzsálembe utaztatni.

Hisszük, hogy ez iránt a dalmű iránt az érdeklődés nem kopik el, s megjutalmazza mind az igazgató aldozatkészséget, mind a szereplő személyzet dicséretes buzgalmát, a melylyel az előadást a darabhoz méltóvá tesszik s a néző és hallgató közönségnek semmi kívánni valót nem hagynak.

— a — r.

Esküdtszéki tárgyalás.

Debreczen, nov. 27.

A »Népszava« ez év júniusában közölt cikkében a kir. ügyészség sértő kifejezéseket talált, a mennyiben a cikk írója a bírói kart — V á r k o n y i szocialistának bécsi kiadatása ügyében — csalással vádolta. A felelősséget a cikkért S z a b ó Imre bpesti cipészszegéd vállalta el. — Az esküdtszék I g y á r t ó Sándor elnöklése alatt tárgyalta az érdekes sajtópórt és S z a b ó Imrét dr. G á l Jenő bpesti ügyvéd igen ügyes védőbeszéde daczára két havi államfogházra ítélte. Az ítélet ellen S z a b ó semmisségi panaszt nyújtott be.

Miczbánné kötője.

Írta: Gotier Lajos.

Nagymamának én tulajdonképpen nem voltam unokája, mert a nagyapamnak volt legdösebb testvére, de azért én is mint a kiterjedt család minden fiatal tagja, így hívtam a jó öreg asszonyt, a kiről most írni akarok. A mióta én emlékszem rá, mindig nagyon öreg volt. S soha senki sem tudta biztosan, hogy hány éves, azért a családban az a hit volt elterjedve, hogy a nagymama közel van a százhoz, ha ugyan nincs túl rajta. Ő maga nem szeret a koráról beszélni. Egyszer azt mondta, hogy hetvenkét éves s emellett alhatatosan megmarad mindhalálaig. Erre azonban Imre nagybátyám, a ki maga is közel volt a nyolcvanhoz, megjegyezte, hogy ő gyermek-kora óta ősméri a nagymamát és teljes világeletemben mindig néninek hívtam.

Most is előttem van, kissé hajlott, de magas alakjával, a mint kampós botjára támaszkodva, kezében ócska imádságos könyvével, vasárnap a kis falusi templomba balagott. Utközben megsüveg lte mindenki, ur, paraszt egyaránt s ő barátságosan fogadta a köszöntéseket. Ősz haja mint a nagyon öreg embernek rendesen szokott, nem csak ezüstös volt, de aranyos is. Az idő ép úgy megsárgította, mint az arcbőrét, a mely hasonlított a réi pergamenhez, a mire krónikások a hajdani idők vízszontagságait jegyezték valaföl. Csak a két szemé volt tiszta és üde, mint a karmelyik fiatalé. Fekete rámas, kerek szemüvege alól nézett arcába anaok, a ki vele beszélt, míg fogatlan száját összeszorította s hegyes álla előre görbült a fehér főkötő keletéből.

Sohase fogom elfelejteni, egyszer a leánytestvérem bálba készültek, a szomszéd városba. Hogy megérkezett a bál ruhajok, fölveték és átmentek benne a nagymamához, megmutatni neki. Az öreg szembe lakott velünk. Gábor nagybátyámnál, aki már akkoriban nyugalmazott főszógabíró volt. Én is átmentem a lányokkal. Nagymama ott ült az ebédlőben, az ablaknál es imádkozott, mert buzgó híve volt a római katolikus egyháznak.

— Szépek vagyunk, nagymama?
És a két leány megállott előtte, könnyű rózsaszínű selyem ruhában.

Nagymama feltolta szemüvegét ránczos homlokára s úgy muszált végig a két leányt. Aztán bólingatoit fejével.

— Szép, szép.
Majd elgondolkozva megkérdezte:
— Hol lesz a bál?

Megmondjuk neki, hogy Szalkaváron, az Arany Csillag-ban.

— Hát meg van még a Csillag?

— Bizony meg. Régi épület az. Ősméri nagymama?

— Ősmérem. Én is voltam ott bálban.

— Régen lehetett az, nagymama?

Az öreg asszony elgondolkozott. Aztán mintegy magában mormogta:

— Régen bizony. Most lesz a télen 76 esztendeje . . . Fehér ruhában voltam, kék szalagokkal . . .

Es merően nézett maga elé, míg színtelen ajkai mozogtak, mintha befelé beszélt volna, saját magával. Emlékezett arra, hogy eselőtt hetvenhat évvel, hol és milyen ruhában volt bálban, de, például, azt már nem tudta volna megmondani, hogy egy héttel eselőtt kivel beszélt.

A nagymama a me lett, hogy vallásos asszony volt, szörnyen sokat tartott nemesi származására is és szeretett edicsekedni vele, hogy egyenesen gróf Miczbán Simontól származik, a ki a 13-ik században élt. Attól a Miczbántól, a kiről ama híres legenda forog közzsájon. Miczbán felesége ugyanis magálan volt s egy szegény asszony, a kinek harmas gyermeke született, a grófné nagyon megpirongatott és tisztátalan asszonymnak nevezett. A koldusasszony erre megátkozta a grófnőt, hogy hét gyermeke legyen egyszerre. S ime! az atok csodálatosképpen beteljesedett. Miczbán gróf felesége egy éven belül hét fiugyermeknek adott egyszerre életet. A grófné roppant megijedt és férje távollétében egyet kiválasztott a fiuk közül, azt megtartotta, a többi hatot pedig elküldötte az erdőre egy öreg asszonymal, a kire ráparancsolt, hogy pusztítsa el őket. Csakhogy gróf Miczbán a tatárok ellen viselt háborúból visszatérvén, az erdőben találkozott a vén asszonymal s ettől megtudva a történetet, elvette tőle a hat gyereket és titokban fölneveltette. Nejek pedig azzal a feltétellel bocsátotta meg borzasztó bűnét, hogy a mikor az asszony III. Endre magyar király udvarába, bálra volt hivatalos, egy selyem kötőt kellett maga elé kötni, a mely kötőre a 7 gyermek élethiven le volt pingalva s így kellett neki, büntetésből a király színe elé járulni. A monda szerin, e hét fiutól származtak a Csapi, Bocskay, Szörte, Soós, Raskay, Eszenyi és Kövesdy családok.

Nagymamától számtalanszor hallottam elbeszélni a Miczbánné kötőjének legendáját. Nagyra volt vele az öreg, hogy a híres nemzet-ségből származik. Családi neve különben bizonyította is, hogy úgy van.

Mikor nyári vakáció alatt otthon voltam, falun, minden áldott este, vacsora után összegyűltünk, a nagymamák háza előtt s ott leültünk az udvaron, a hosszú tölgyfa-gerendára.

Egyszer megint szóba került Miczbánné kötője. Nagymama ismét elbeszélte töviről-hegyire az egészet. Min nyaján áhítattal hallgettuk. Mintha először hallotuk volna életünkben. Az unoka-ócsém azonban, Józsi, a ki ve'em együtt végezte a jogot Budapesten, unótan szólt rá a nagymamára:

— Jól tudjuk az egész históriát, na y-mama.

Persze, mi mosolyogtunk a Jóska ötletén, de másnapra elfelejtettük az egészet.

Mikor azonban a vakációnak vége volt és átmentünk elbucsuzni a nagymamától, az öreg titkolózva félre hitt engemet, ki mindig a bizalmasa voltam:

— Te, Marczel! tehetnél nekem egy szivességet.

— Szívesen nagymama. Csak parancsoljon.

— Hiszen neked olyan nagy uri barátaid vannak Budapesten, szerezd meg nekem azt a kötőt.

— Milyen kötőt?

— Hát a Miczbánné kötőjét. Elnevettem magam.

Jó, jó, majd megszerzem. S ezzel elbucsuztam az öregtől. Jókának csak a vasuton mondtam el a nagymama kívánságát. Ismét neveltünk és ismét elfedtük az egészet.

Csakhogy a nagymama nem feledkezett ám meg a Miczbánné kötőjéről! És mikor

karácsonyra megint haza mentünk, egész komolyan számon kérte tőlem ígéretem beváltását.

— Jól van, nagymama. Meg lész.

— Igazán?

— Igazán. Husvétra elhozom a kötőt.

Budapesten aztán csakugyan kiesztünk egy jámbor gonoszságot. Volt egy művész vendég barátunk, a ki gyönyörűen festett. Ezt nyertük meg tervünk kivételére.

Egy nagydarab ócska, fehér selymet kerítettünk s erre a művész gyönyörű hét gyermekfejet pingált s olombetűkkel, mindenik a á oda írta az illető család nevét, a melyek a Miczbán fiuk állítólag ősapjai voltak. Mikor aztán mindezzel keszen voltunk, művészileg megtudtuk adni a kötőnek antik színezetét. Itt-ott megpörkültük egy kicsit a tüzes kályhánál, hogy megsárguljon, s egy-két lyukat is ejtettünk rajta!

R-mekül festett mondhatom. Azt az örömet kellett látni, a mibe nagymama volt mikor átadtam neki a Miczbán kötőjét!

Öreg kezeivel reszketve csomagolta ki, aztán kiterítette mag elé az asztalra és nézte, míg a könyv kicsordult a szeméből s ahíttal emelte ajkaihoz a selyem rongyot.

Jóska kaczagott, én pedig olyan lelkiisméretfurdalás-élet kezdtem érezni. . . .

— Egészen bolondá teszték ezt a szegény asszonyt! — szolt Gábor nagybátyám.

— Már az igaz, hogy több eszetek lehetne. — ezt meg az apám moodta.

Eddig csak ment volna a dolog. Mert, hogy nagymama egy nap huszor is elővette a híres kötőt, abban semmi sem volt. De a mikor kijelentette, hogy ránaaba téteti es elakaszlja szoba falára, akkor már a család is beleszólt.

— Nem engedjük, hogy az egész világ kikaczagja. Ez volt a familia véleménye.

Denique a históriának az lett a vége, hogy Gábor bátyám megmondotta az öregnek:

— Ugyan anyám ne engedje, hogy csuf-ságra járjanak vele ezek a kölykök. Dobja ki azt a rongyot. Hiszen soha sem volt az a Miczbán kötője. Marczel csináltatta valami piktorral, hogy magát megrefálja vele!

Micsoda? Erre volt csak patalia! Hogy ötlet Marczel megcsalja? Olyan nincs! Eb aki hiszi! Nagymamának csipőjere tette a kezét, úgy veszekedett a fiával. Védelmézte a kincsét is, meg engem is egyaránt.

Vegre is Gábor bátyám kénytelen volt abba hagyni a kapacitálást.

En az egész jelenet alatt a szomszéd szobában voltam és a nagymama védelmenek hallatára megszólalt bennem a lelkiismeret.

Elátkoztam az egész históriát. Haragudtam magamra is, meg Jóska-ra is, meg a művészre is, a ki a kötőt festette.

Tizszer voltam azon a ponton, hogy megmondom az öregnek a valót, de nem volt hozzá elég erkölcsi bátorságom.

Néhány év telt el ezután és noha a nagymama soha sem beszelt a Miczbán kötőjéről, azért szentül meg voltam győződve, hogy titokban sokat gyönyörködik benne.

Egyszer aztán, férfi koromban, szégyelni kezdtem, hogy a kényes ügyet még mindig nem mertem tisztázni.

Kint ültünk a nagy eperfa alatt, az udvaron. Csak keiten voltunk odahaza.

— Nagymama! mondanék én magának valamit, ha meg nem haragudna érte.

Az öreg kérdőleg nézett rám fekete rá-más szemüvege alól.

— Emlékszik még a Miczbán kötőjére?

— Emlékszem-e? Persze, hogy emlékszem, csak nem gondolod, hogy elhanyagodott nálam. Jól eltétem én azt, ott van a szekrényemben.

— Pedig Gábor bátyámnak igaza volt. Már régen megakaritam nagymamának mondani, de feletem, hogy megharagszik. Soha sem volt az a Miczbán kötője. Én csináltattam egy festő barátommal Budapesten, hogy nagymamát megrefáljam vele.

Az öreg szótlanul nézett rám. Mig színtelen ajkai hang nélkül mozogtak és a fejével mintegy önkéntelenül bólintogatott.

Soha annyi néma szemrehányást nem láttam még szemekkel kifejezni.

Le is roskadtam a sulya alatt.

— Nagymama! kedves nagymama! Ne haragudjon rám, éretlen diákréfa volt, ma már meg nem tenném egy világot. És könnyel a szememben hajoltam le két kezéhez s alázatosan megcsókoltam mind a kétöt.

Az öreg megsimogatta a fejemet.

— No, ne vedd úgy a szivedre, hiszen nem haragszom. Magam vagyok az oka, hogy olyan nagyon kívántam azt a kötőt. Meg szép tőled, amiért annyit fáradtál érte, csak hogy örömet szerezz vele nekem. Mert azt szeretted, igazi örömet ez alatt az 5 esztendő alatt. Mindig jól esett, ha rá gondoltam. Meg is szerettem már most azt a kötőt, akár volt a Miczbán, akár nem. S meg is hagytam a végrendeletemben, hogyha meghalok, mellém temessék a koporsómba.

Nagy teher esett le a lelkemről.

— Nagymama! és megint megcsókoltam a kezét — igazán nem haragszik?

— Nem én, fiam. Csak egyet ígérj meg nekem igaz lelkedre.

— ?

Egész közel hajolt a fülemhez:

— Nem szeretném, ha mások is megtudnák, hogy ez a kötő csakugyan nem az igaz, be ne vald senki másnak ezt a huncutságot.

Egy seb következménye.

Salindre ur, a ki Saint-Florent-sur-Auzonnetben (Gard) lakik, erőteljes egészséges ember volt minden tekintetben: minden betegségétől ment volt egész ötvenhat éves koráig, a midőn egy a labszáraán kapott lött seb következtében egészsége rázkódtatást szenvedett s aggodalmat okozó állapotba jutott. Ez a seb nyomorékká tette és kénytelen volt mankót használni. De vajon mitől lett reumás ő, ki soha fájdalmat nem érezett. Miért kapott, a ki mindig jól volt, az izombetegséget? Ezt nem oehéz megmagyarázni. A vér feloszlása jöhetett létre azáltal, hogy a levegő egyes alkotórészei a sebbe hatoltak. Kétségkívül, ez a seb volt oka a betegség keletkezésének, a melyre az illető vagy örökösödésnél vagy a születésnél fogva predestinálva volt. Egész természetes, az első jelekből következtetve, hogy a vért kell helyreállítani s az izmok s idegek megerősítését kell czélul kitűzni, ha eredményt akarunk elérni. A Pink-pilula való arra, hogy gyógyulást idézzon elő. Salindre Lajos ur e tárgyban a következő írásbeli bizonyítványal szolgál:

— 1886-ban annyira veszedelmes sebet kaptam labszáromon, hogy nyomorék maradtam. Kényelen voltam mankón járni. Eddig soha sem voltam beteg, de attól fogva reumás fájdalom gyötört, a mely csak sulyosította a helyzetemet s szörnyű kinokat okozott. Lassanként teljes izombetegség vett rajtam erőt. Sokáig szenvedtem s semmi sem adott enyhülést. Egy napon a Pink-pilula használatára határoztam el magamat és lassan-lassan teljes változás jött bennem létre. Fájdalmam teljesen megszűnt es betegségeből emléknél egyéb nem maradt. Ma, bár nyomorék vagyok, az élet kevésbé rideg nekem, mert többé nem szenvedek.

A Pink-pilula hatásával vannak minden oly betegségnél, a mely a vér rossz állapotának következménye és eredménye van a reuma idegbetegség, sárgaság, váltóáz és több betegség következménye ellen. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerárban, **Budapest, Király utca 12.**

Két tál étel.

Egyik középiskolában a tanár rajta érte egyik nebulóját, hogy regényt olvastak az óra alatt.

Haragosan szólította ki a padból a két jó madarat.

— Most büntetésből írjátok fel egy czédulára, a mit diktálni fogok.

A ficzkók remegve írtak, a tanár ur pedig diktálta:

„Ma rossz voltam az iskolában, tehát büntetésből csak két tál etelt eszem ebédre.”

— Így ni! Ezt a czédulát pedig közöljétek szüleitekkel és hozzatok vissza holnap.

A fiuk úgy cselekedtek és tisztelettel alulírott ezennel elbeszeli majd, hogy hogyan hajtották végre oda haza a pedagógiai fenytéket.

Az első ficzkó.

Az első ficzkó egy komfortáblisnak volt a fia. Hazament; gőzös, füstös szobában ült már az apja az asztal mellett és egy fanyelű biciskával vagdosta a barna kenyérét. Az anyja a tűzhelyen kavargatott valamicsodát.

Aztán asztalra került az ebéd. Nagy cseréptáiban bableves. Egy kis szalonna uszott a tetejében izlelitőnek.

Mid a három nekiestek bőséges étvágyal, bizony alig vették észre, hogy a tál fenekére érték. Bizony jó volna, ha több volna, de hát ha nincs, akkor így is jó.

Evés után a ficzkó előveszi a czédulát:

— Id's apám, írja ezt alá!

— Hát aztan mi az, he?

— A tanár ur meghagyta, hogy ezt irasam alá id'sapámmal. Ez büntetés.

Az apa kislabizálta lassan az irast, aláírta, aztán a következő atyai bölcs tanácsot adta fiának:

— No nesze, aztán mond meg a tanár urnak, hogy adja ő neked a második tál etelt, ha már megbüntettet.

A második ficzkó.

A második ficzkó egy terménykereskedőnek volt a fia. Hazament; a kellemes melegségű ó-német ebédjében ült már az egész család. A fiu asztalhoz ült és a szobaleány körülhordta az ebédet.

Mind össze öt fogásból állott. Leves főtt hus főzeékkel, tészta, peccsenye és gyümölcs.

A kis fiu a peccsenye után elővette a czédulát.

— Apa írja ezt alá.

— Hadd nézem, mi az?

Az apa elolvasta a czédulát és nagyon szigoru arcot vágott:

— Rossz fiu! Most már büntetésből nem kapsz gyümölcsöt.

A kis fiut egészen lesujtotta a borzasztó gondolat, hogy gyümölcs nélkül végezze ebédjét. Bömbölni kezdett és édesanyja suttyomban egy almát és egy darab birsalma sajtot csusztatott a markába.

(Ne.)

Divatos
női ruha szövetek,
selymek,

női ruha flanellek,
cosmanosi mosó vелеzek,
Himalaya téli kendők,
olesó szabott árákon kaphatók

Szabó Lajos Fiai cégénél

Debreczen.

Szőnyegek,
 Linoleum, viasszos vásznak,
Butorszövetek,
 Gyapju és csipke függönyök,
Ágy és asztalterítők,
 Flanel takarók,
 nagy választékban kaphatók
Szabó Lajos Fiai cégénél
 Debreczen.

POLGÁR SÁNDOR

egyetem gyakorlott orvosi
mű- és kötszerész

BUDAPEST,
V. I. Erzsébet-körút 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt
raktárát saját gyártmányu
orvos-, sebészi és beteg-
ápolási tárgyokban.
Saját találmányu, m. kir.
szabadalmaz. Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, görcsér elleni
gummiharisnya, ortho-
paediai készülékek, mű-
lábak s kezek stb.

Valódi francia különle-
gességek F. Berguerand
fils párisi gyárából.

Részletes képes ir-
jegyzék ingyen és bér-
mentve.

Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

442/1899. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. jbiróságnak V. 199/9—1899
számu végzése folytán közhírré tételik, mi-
szerint Feldmann és Grósz debreczeni cég
részere Krausz Hermann b.-palyi lakostól
397 frt 33 kr tőke, ennek 1898. évi márczius
hó 16-ik napja ól számítandó 6 % kamatai
és eddig összesen 93 frt 21 kr. perköltség
erejéig 1899 évi június hó 14-én bíróilag le-
foglalt és 1361 frtra becsült szobabutorok,
boltiaruk stb. ingóságok **1899 évi december
hó 7-én délután 3 órakor** kezdetét veendő
és H.-Pályiban alperes lakásán megtartandó
nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérő-
nek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség
e-eten becsáron alól is el fognak adatni.

Derecsken, 1899 évi november hó 15-én.

Oláh Géza,
bírói kiküldött

426/1899. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. jbiróságnak V. 20/3—1899.
számu végzése folytán közhírré tételik, mi-
szerint a tiszavidéki hitelintézet reszvenytár-
ság részere Végh Imre és neje b.-sarandi
lakosoktól 4000 frt tőke, ennek 1898. évi
szeptember hó 27 ik napjától számítandó 6 %
kamatai és eddig összesen 195 frt 48 kr per-
költség erejéig 1899. évi február hó 2-án bi-
róilag lefoglalt és 385 frtra becsült gazdasági
eszközök, takarmány, birkák, stb. ingóságok
**1899 évi december hó 4-én délután 2 óra-
kor** kezdetét veendő és B.-Sarandon alperesek
lakásán megtartandó nyilvános bírói árveré-
sen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz
fizetés mellett, szükség eseten becsáron alól
is el fognak adatni.

Derecsken, 1899. november hó 9-én.

Oláh Géza,
bírói kiküldött.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Boros Testvérek

női divat áruháza DEBRECZEN, Kossuth-u. 6. sz.

Olesó
alkal-
mas
aján-
dék
tár-
gyak.

Raktárunk feleslegét: Finom női ruha-
kelme maradékok árait

felére szállítottuk le.

— Selymek, Bársonyok. —

Velezek, Kendők, Echarpok, Harisnyák,

Keztyük

leszállított árakban. — Nagy választék.

Női kézimunkák és kellékek.

Olesó
alkal-
mas
aján-
dék
tár-
gyak.

Felülmulhatlan olcsóságok.

Kiadó üzlethelyiség és lakások.

A Piacz-utczai 9. számu házban, a jelenleg
Ippen és Schwarz cég által bérelt

bolthelyiség,

továbbá ugyanezen házban **egy utczai és egy
udvari lakás 1900. évi május hó 1-től**

kiadó.

Értekezhetni a tulajdonos **Csanak Józseffel.**

Alkalmi bevásárlás!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közön-
séget, hogy a

Besenczky Kálmán-féle

nőidivat, vászon és rövid-áru üzletet

megvettem és a mai naptól a **gyári árnál
is olcsóbban árusítom el.**

Tisztelettel

Kiss Lajos.

Alkalmi bevásárlás!

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutá-
nyosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.